

Lagutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om uppdatering av bemyndiganden att utfärda förordning inom justitieministeriets förvaltningsområde

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om uppdatering av bemyndiganden att utfärda förordning inom justitieministeriets förvaltningsområde (RP 73/2024 rd): Ärendet har remitterats till lagutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- utvecklingsråd Kaisa Tiusanen, justitieministeriet
- professor Olli Mäenpää.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås det att 24 lagar inom justitieministeriets förvaltningsområde ändras. Bemyndigandena att utfärda förordning uppdateras så att de motsvarar de nuvarande kraven på exakthet och noggrann avgränsning. Den gällande lagstiftningen innehåller fortfarande en hel del generella bemyndiganden som inte uppfyller dessa krav.

Syftet med propositionen är att göra det möjligt att med stöd av bemyndigandena utfärda nya förordningar, att ändra förordningar och att slopa onödiga bemyndiganden. Det föreslås att de förordningar som utfärdats med stöd av de lagar som ändras fortfarande förblir i kraft.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2025.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Propositionen går ut på att ändra 24 lagar inom justitieministeriets förvaltningsområde. Bestämmelserna om bemyndigande att utfärda förordning uppdateras så att de motsvarar de nuvarande kraven på exakthet och noggrann avgränsning. Den gällande lagstiftningen innehåller fortfarande en hel del generella bemyndiganden som inte uppfyller dessa krav. I propositionsmotiven redogörs det för grundlagsutskottets utlåtandep Praxis om de krav på exakthet och noggrann avgräns-

Betänkande LaUB 5/2024 rd

ning som det lagstadsade bemyndigandet att utfärda förordning ska uppfylla (se RP, s. 6—7 och 17). Syftet med propositionen är att se till att det med stöd av föreskrivna bemyndiganden är möjligt att utfärda nya förordningar och att ändra förordningar. Ett ytterligare syfte är att genom de författningstekniska ändringarna slopa onödiga bestämmelser.

Enligt propositionen ska bemyndigandena uppdateras genom att onödiga allmänna bemyndiganden upphävs och genom att det i lagen vid behov föreskrivs exakta och noggrant avgränsade bemyndiganden i stället för generella bemyndiganden. Olika lagtekniska genomförandesätt ska användas lagspecifikt vid uppdateringen beroende på om förordningar har utfärdats med stöd av lagen eller inte och om det i lagen utöver det allmänna bemyndigandet redan finns exakta och noga avgränsade bemyndiganden eller inte. De gällande förordningar som har utfärdats med stöd av de paragrafer som upphävs eller ändras ska förbli i kraft.

Sammantaget anser utskottet att propositionen behövs och fyller sitt syfte. Utskottet tillstyrker lagförslagen, men med följande kommentarer och ändringsförslag.

DETALJMOTIVERING

10. Lagen om ändring av lagen om näringsförbud

21 §. Register. Enligt förslaget till ändring av 21 § 1 mom. ska "Bestämmelser om de uppgifter som domstolen ska översända och som ska införas i registret utfärdas genom förordning av statsrådet." Lagutskottet noterar att formuleringen i fråga kan anses problematisk bland annat för att de uppgifter som ska föras in i registret redan definieras i lagen. Också det grundläggande innehållet i de uppgifter som domstolen ska översända bestäms med stöd av lagen. På förordningsnivå är det däremot fråga om närmare bestämmelser. Lagutskottet föreslår därför att *sista meningen i 21 § 1 mom. i lagförslag 10* ändras så att närmare bestämmelser om de uppgifter som domstolen ska översända och som ska införas i registret får utfärdas genom förordning av statsrådet.

18. Lagen om upphävande av 20 § i lagen om införande av jordabalken

I propositionsmotiven (RP s. 16) står det att med stöd av det allmänna bemyndigandet att utfärda förordning i 20 §, som föreslås bli upphävd, har förordningen om lagfarts- och inteckningsregister (960/1996) utfärdats, som har utfärdats också med stöd av jordabalken (540/1995) samt 17 och 22 § i lagen om lagfarts- och inteckningsregister (353/1987). Lagen om lagfarts- och inteckningsregister (353/1987) har upphävts genom lagen om införande av lagstiftningen om överföring av inskrivningsärenden (584/2009). Enligt 3 § i den lagen förblir förordningen om lagfarts- och inteckningsregister i kraft. I jordabalken finns gällande exakta och noga avgränsade bemyndiganden med stöd av vilka förordningen om lagfarts- och inteckningsregister vid behov kan ändras i fortsättningen. Förordningen föreslås i propositionen förbli i kraft även om det allmänna bemyndigandet i lagen om införande av jordabalken upphävs.

Sakkunniga har framfört att 7 kap. i jordabalken innehåller bestämmelser på lagnivå om lagfarts- och inteckningsregistret och att möjligheten att upphäva bestämmelserna på förordningsnivå bör utredas framöver.

Betänkande LaUB 5/2024 rd

Lagutskottet noterar att 7 kap. i jordabalken som sagt innehåller bestämmelser på lagnivå om lagfarts- och inteckningsregistret. Den förordning om lagfarts- och inteckningsregistret som förblir i kraft innehåller dock närmare bestämmelser som behövs för registerföringen. Lagutskottet har nyligen i samband med en annan översyn (se LaUB 4/2024 rd, s. 3) påpekat att det i fortsättningen finns skäl att följa hur reformen av jordabalken fungerar och vilka konsekvenser den får. Utskottet har också sett det som motiverat att bedömningen av möjligheterna och behoven att utveckla regleringen fortsätter senare. Enligt en utredning som lagutskottet fått i samband med behandlingen av den aktuella propositionen är det möjligt att det vid den fortsatta utvecklingen av bestämmelserna i jordabalken också blir aktuellt att göra en samlad översyn av bestämmelserna i förordningen om lagfarts- och inteckningsregistret. I det sammanhanget kan man också överväga att upphäva bestämmelserna på förordningsnivå, om det i ljuset av eventuella framtida ändringar i jordabalken inte anses nödvändigt att ha kvar dem. Följaktligen anser lagutskottet det motiverat att behovet av bestämmelser på förordningsnivå framöver bedöms samtidigt som behoven att se över jordabalken.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Lagutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 1—9 och 11—24 i proposition RP 73/2024 rd utan ändringar.

Riksdagen godkänner lagförslag 10 i proposition RP 73/2024 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om ändring av samiska språklagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i samiska språklagen (1086/2003) 33 § och
fogas till 10 § ett nytt 2 mom. och till lagen en ny 22 a § som följer:

Betänkande LaUB 5/2024 rd

10 §

Samiska som arbetsspråk hos myndigheter

Närmare bestämmelser om användningen av samiska i skriftväxling mellan myndigheter får utfärdas genom förordning av statsrådet.

22 a §

Utfärdande av expeditioner och bestyrkande av översättningar

En översättning av en expedition som avses i denna lag ska bestyrkas.
Närmare bestämmelser om utfärdande av expeditioner och bestyrkande av översättningar får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Denna lag träder i kraft den 20 .
Statsrådets förordning om verkställigheten av samiska språklagen (108/2004) förblir i kraft när denna lag träder i kraft.

2.

Lag

om ändring av språklagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i språklagen (423/2003) 41 § och
fogas till 37 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 18/2014, ett nytt 3 mom. som följer:

37 §

Regeringens berättelse om tillämpningen av språklagstiftningen

---

Närmare bestämmelser om lämnandet av berättelsen och om dess innehåll får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Betänkande LaUB 5/2024 rd

Denna lag träder i kraft den 20 .
Statsrådets förordning om verkställigheten av språklagen (433/2004) förblir i kraft när denna lag träder i kraft.

3.

Lag

om upphävande av 23 § i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Genom denna lag upphävs i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003) 23 §.

2 §

Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag

om upphävande av 11 § lagen om ministeriernas och andra statliga myndigheters föreskriftssamlingar

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Genom denna lag upphävs i lagen om ministeriernas och andra statliga myndigheters föreskriftssamlingar (189/2000) 11 §.

Betänkande LaUB 5/2024 rd

2 §

Denna lag träder i kraft den 20 .

5.

Lag

om upphävande av 19 § i lagen om Finlands författningssamling

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Genom denna lag upphävs i lagen om Finlands författningssamling (188/2000) 19 §.

2 §

Denna lag träder i kraft den 20 .

6.

Lag

om upphävande av 8 § i lagen om Ålands förvaltningsdomstol

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Genom denna lag upphävs i lagen om Ålands förvaltningsdomstol (547/1994) 8 §.

2 §

Denna lag träder i kraft den 20 .

Betänkande LaUB 5/2024 rd

7.

Lag

om ändring av 6 § i lagen om Rättsregistercentralen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Rättsregistercentralen (625/2012) 6 § 1 mom. som följer:

6 §

Närmare bestämmelser och föreskrifter

Närmare bestämmelser om ordnandet av verksamheten vid Rättsregistercentralen får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

8.

Lag

om upphävande av 7 § i lagen om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i konventionen om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan Europeiska unionens medlemsstater och tillämpning av konventionen

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Genom denna lag upphävs i lagen om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i konventionen om ömsesidig rättshjälp i brottmål mellan Europeiska unionens medlemsstater och tillämpning av konventionen (148/2004) 7 §.

2 §

Denna lag träder i kraft den 20 .

9.

Lag

om upphävande av 9 § i lagen angående godkännande av vissa bestämmelser i den europeiska konventionen om inbördes rättshjälp i brottmål samt om finsk och utländsk myndighets inbördes rättshjälp i brottmål i vissa fall

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Genom denna lag upphävs i lagen angående godkännande av vissa bestämmelser i den europeiska konventionen om inbördes rättshjälp i brottmål samt om finsk och utländsk myndighets inbördes rättshjälp i brottmål i vissa fall (284/1981) 9 §.

2 §

Denna lag träder i kraft den 20 .

10.

Lag

om ändring av lagen om näringsförbud

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om näringsförbud (1059/1985) 22 § och
ändras 21 § 1 mom., sådant det lyder i lag 1107/2006, som följer:

Betänkande LaUB 5/2024 rd

21 §

Register

Rättsregistercentralen har ett för allmänt bruk avsett register vars syfte är att tillgodose offentligheten när det gäller näringsförbud samt efterlevnaden och kontrollen av förbuden. I registret införs uppgifter om namn samt personbeteckning och hemkommun för den som meddelats näringsförbud eller tillfälligt näringsförbud samt andra med tanke på registrets syfte nödvändiga uppgifter om förbudets innehåll, varaktighet och dess giltighet i övrigt utifrån de uppgifter som domstolen översänder med anledning av ett avgörande om näringsförbud. **Närmare bestämmelser** om de uppgifter som domstolen ska översända och som ska införas i registret **får** utfärdas genom förordning av statsrådet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Förordningen om näringsförbudsregistret (121/1998) förblir i kraft när denna lag träder i kraft.

11.

Lag

om upphävande av 29 § 2 mom. i lagen om rättegångsbiträden med tillstånd

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Genom denna lag upphävs i lagen om rättegångsbiträden med tillstånd (715/2011) 29 § 2 mom.

2 §

Denna lag träder i kraft den 20 .

12.

Lag

om upphävande av 22 § i lagen om verkställighet av skatter och avgifter

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Genom denna lag upphävs i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007) 22 §.

2 §

Denna lag träder i kraft den 20 .

13.

Lag

om ändring av 29 § i rättshjälpslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i rättshjälpslagen (257/2002) 29 § som följer:

29 §

Närmare bestämmelser

Närmare bestämmelser om begränsning av beviljad rättshjälp till de åtgärder och det antal timmar som anges i rättshjälpsbeslutet samt om sändande av eller underrättelse om rättshjälpsbeslut till den myndighet som behandlar ärendet får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Närmare bestämmelser om beaktande av en försäkringsförmån som beviljats efter ett lagakraftvunnet avgörande i huvudsaken får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Bestämmelser om lämnande av utredning om de ekonomiska förutsättningarna för den begärda rättshjälpen och om utredningens användningsändamål får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Betänkande LaUB 5/2024 rd

Närmare bestämmelser om utformningen av en utredning om ekonomiska förutsättningar, en ansökan om rättshjälp, ett beslut om beviljande av rättshjälp och en begäran om avgörande får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Denna lag träder i kraft den 20 .
Statsrådets förordning om rättshjälp (388/2002) förblir i kraft när denna lag träder i kraft.

14.

Lag

om upphävande av 4 § i lagen om ersättning av statsmedel till statsanställda för kostnader för vissa rättegångar

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Genom denna lag upphävs i lagen om ersättning av statsmedel till statsanställda för kostnader för vissa rättegångar (269/1974) 4 §.

2 §

Denna lag träder i kraft den 20 .

15.

Lag

om ändring av 1 kap. 7 § och 12 kap. 1 § i utsökningsbalken

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i utsökningsbalken (705/2007) 12 kap. 1 § och
fogas till 1 kap. 7 §, sådan den lyder i lag 778/2019, ett nytt 5 mom. som följer:

Betänkande LaUB 5/2024 rd

1 kap.

Allmänna bestämmelser

7 §

Utmätningmän

Bestämmelser om det tjänstemärke som ska ges utmätningmän utfärdas genom förordning av statsrådet.

12 kap.

Särskilda bestämmelser

1 §

Närmare bestämmelser

Närmare bestämmelser om ordnandet av utskökningsverksamhetens förvaltning utfärdas genom förordning av statsrådet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Följande förordningar förblir i kraft när denna lag träder i kraft:

- 1) statsrådets förordning om utskökningsförfarandet (1322/2007),
  - 2) statsrådets förordning om utskökningsverksamhetens förvaltning (285/2020).
-

16.

Lag

om ändring av 8 § i lagen om utskökningsavgifter

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om utskökningsavgifter (34/1995) 8 § som följer:

Betänkande LaUB 5/2024 rd

8 §

Närmare bestämmelser

Närmare bestämmelser om utsökningsavgifterna utfärdas genom förordning av statsrådet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Förordningen om utsökningsavgifter (35/1995) förblir i kraft när denna lag träder i kraft.

17.

Lag

om upphävande av 13 § i lagen om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i konventionen om behörighet, tillämplig lag, erkännande, verkställighet och samarbete i frågor om föräldraansvar och åtgärder till skydd för barn samt om tillämpning av konventionen

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Genom denna lag upphävs i lagen om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i konventionen om behörighet, tillämplig lag, erkännande, verkställighet och samarbete i frågor om föräldraansvar och åtgärder till skydd för barn samt om tillämpning av konventionen (435/2009) 13 §.

2 §

Denna lag träder i kraft den 20 .

18.

Lag

om upphävande av 20 § i lagen om införande av jordabalken

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Genom denna lag upphävs i lagen om införande av jordabalken (541/1995) 20 §.

2 §

Denna lag träder i kraft den 20 .

Förordningen om lagfarts- och inteckningsregister (960/1996) förblir i kraft när denna lag träder i kraft.

19.

Lag

om upphävande av 43 § i lagen om värdeandelskonton

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Genom denna lag upphävs i lagen om värdeandelskonton (827/1991) 43 §.

2 §

Denna lag träder i kraft den 20 .

20.

Lag

om ändring av hittegodslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i hittegodslagen (778/1988) 32 § och
fogas till 20 § ett nytt 2 mom., till 21 a §, sådan den lyder i lag 1397/2009, ett nytt 2 mom. och
till 25 b §, sådan den lyder i lag 1397/2009, ett nytt 2 mom. som följer:

20 §

Äganderättens övergång till staten

Bestämmelser om hantering av hittegods som övergått till staten utfärdas genom förordning av statsrådet.

21 a §

Förutsättningar för beviljande av tillstånd

Bestämmelser om de uppgifter som ska lämnas i en ansökan om tillstånd att hålla en hittegodsbyrå och om lämnande av meddelanden om beviljande av tillstånd att hålla en hittegodsbyrå utfärdas genom förordning av statsrådet.

25 b §

Återkallande av tillstånd

Bestämmelser om överlämnande av hittegods i samband med återkallande av ett i 1 mom. avsett tillstånd utfärdas genom förordning av statsrådet.

32 §

Bemyndiganden att utfärda förordning

Bestämmelser om anmälan till ägaren till hittegodset, om kvitto till upphittaren, om förteckningar som ska föras över mottaget hittegods och över de tillstånd som avses i 4 § 3 mom. och 9 §

Betänkande LaUB 5/2024 rd

1 mom., om registrering av inlämningsfynd samt om anmälan till tullmyndigheten om hittegods som ska förtullas utfärdas genom förordning av statsrådet.

Denna lag träder i kraft den 20 .
Hittegodsförordningen (1079/1988) förblir i kraft när denna lag träder i kraft.

21.

Lag

om ändring av lagen om stämmingsmän

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om stämmingsmän (505/1986) 7 § och
fogas till lagen en ny 6 a § som följer:

6 a §

Tjänstemärke

Stämmingsmannen ges ett tjänstemärke. Tjänstemärket ska medföras vid tjänsteutövning och vid behov visas upp.

Domstolsverket fastställer modellen för tjänstemärket.

7 §

Bemyndiganden att utfärda förordning

Närmare bestämmelser om utförandet av delgivningsuppdrag utfärdas genom förordning av statsrådet. Dessutom utfärdas bestämmelser om ledningen och övervakningen av delgivningsverksamheten genom förordning av statsrådet.

Denna lag träder i kraft den 20 .
Förordningen om stämmingsmän (506/1986) förblir, med undantag för dess 2 §, i kraft när denna lag träder i kraft.

22.

Lag

om upphävande av 23 § i lagen om inteckning i bil

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Genom denna lag upphävs i lagen om inteckning i bil (810/1972) 23 §.

2 §

Denna lag träder i kraft den 20 .

23.

Lag

om upphävande av 89 § i jordlegolagen

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Genom denna lag upphävs i jordlegolagen (258/1966) 89 §.

2 §

Denna lag träder i kraft den 20 .

24.

Lag

om ändring av lagen om barnombudsmannen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om barnombudsmannen (1221/2004) 7 § och
fogas till 5 § ett nytt 2 mom. som följer:

5 §

Byrå

Bestämmelser om utnämning eller anställning av tjänstemän som är föredragande och av annan personal får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Denna lag träder i kraft den 20 .
Statsrådets förordning om barnombudsmannen (274/2005) förblir i kraft när denna lag träder i kraft.

Helsingfors 16.10.2024

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Juho Eerola saf
vice ordförande Eva Biaudet sv
medlem Elisa Gebhard sd
medlem Pia Hiltunen sd
medlem Aleks Jäntti saml
medlem Rami Lehtinen saf
medlem Timo Mehtälä cent
medlem Eemeli Peltonen sd
medlem Susanne Päivärinta saml
medlem Mika Riipi cent
medlem Joakim Vigelius saf
medlem Juha Viitala sd.

Betänkande LaUB 5/2024 rd

Sekreterare var

utskottsråd Mikko Monto.